

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2022. május 4.

TÖRTÉNELEM

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

minden vizsgázó számára

2022. május 4. 9:00

I.

Időtartam: 100 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Egyértelmű válaszokat adjon, egyértelmű jelöléseket alkalmazzon – javítás esetén is!

Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló kipontozott helyet!**

Csak annyi válaszlelemet írjon, amennyit a feladat kér! (Ha többet ír, a beírás sorrendjében értékeljük válaszait.)

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásához tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlap utasításait!
- Tudatosítsa, hány részfeladatból áll a feladat, és oldja meg az összeset!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!
- Ügyeljen arra, hogy a személyek, topográfiai adatok és fogalmak csak **pontos helyesírással** értékelhetők!

Eredményes munkát kívánunk!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

I. EGYSZERŰ, RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK

1. A feladat az ókori görög filozófiához kapcsolódik.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei alapján!

A) „Természeténél fogva az igazságtalanság elkövetése jó, elszenvedése pedig rossz; mégis nagyobb rosszat jelent az igazságtalanság elszenvedése, mint amekkora jót az elkövetése; [...] [az igazságtalanságot elszenvedő emberek] jobbnak látják olyan egyezséget kötni, hogy egymás közt igazságtalanságot se el ne kövessenek, se el ne szenvedjenek.” (Platón: *Az állam című művéből*)

a) Fogalmazza meg saját szavaival az A) betűjelű forrás alapján, hogyan jött létre Platón szerint az állam! (1 pont)

.....

b) Magyarázza meg saját szavaival az A) betűjelű forrás alapján, hogy Platón szerint mi az állam célja! (1 pont)

.....

B) „Hasznos-e vagy sem, hogy egyetlen emberé legyen mindenben a főhatalom? [...] Ha egyenként vetjük össze az embereket, akármelyikük is gyarlóbb lehet a másiknál; ámde a városállam sok főből áll, s a közösen összehordott lakoma is pompásabb, mint egy ember egyszerű vendégsége. Ezért dönt azután a nép sok kérdésben jobban, mint bárki is, ha egymaga van.” (Arisztotelész: *Politika című művéből*)

c) Nevezze meg azt az államformát, amely ellen érvel Arisztotelész a B) betűjelű forrásrészletben! (0,5 pont)

.....

d) Nevezze meg azt a politikai berendezkedést, amely mellett érvel Arisztotelész a B) betűjelű forrásrészletben! (0,5 pont)

.....

3 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2. A feladat a reneszánsz kultúrával kapcsolatos.

A következő források mindegyike a középkor azonos évszázadában keletkezett, és valamilyen újításról / felfedezésről számol be. Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

A) „Minden, amit arról a csodálatos emberről írtak nekem, akivel Frankfurtban találkoztam, igaz. Nem láttam teljes Bibliákat, csak a Biblia különböző részeit tartalmazó papírkötegeket. Az írás nagyon rendezett és jól olvasható volt [értsd: egy kódex szövegéhez képest könnyebben olvasható], egyáltalán nem volt nehéz kibetűzni. Kegyelmességed is erőfeszítés és szemüveg nélkül tudná olvasni.” (*Enea Silvio Piccolomini tudós, püspök levele egy bíborshoz*)

a) Mely találmányról (új eljárásról) számol be a levél? Nevezze meg a találmányt! (0,5 pont)

.....

b) Ki volt az a feltaláló, akit a szerző „csodálatos emberként” említ? Nevezze meg a feltalálót! (0,5 pont)

.....

B) „Múlnak a századok, és eleven lesz még a mi arcunk, / gyújt a szemünk, mi pedig régen a hantok alatt / fekszünk már. A te műved az is, hogy tépjen a sors bár / szét bennünket, a két régi barát azután / is még itt marad. Annyira élnek ezek, hogy az ember / szinte szavukra les, oly pontos a szem meg a száj. / Ennyire még a tükör sem képes az emberi arcot / visszaragyogni, de tán még a patak vize sem. / [...] Nedves a képen az ajkam, az élet harmata rajta.” (*Janus Pannonius verse*)

c) Mely művészeti ág képviselője volt az a személy, akinek tiszteletére született a vers? Nevezze meg a művészeti ágat! (0,5 pont)

.....

d) Mely újdonságra csodálkozott rá a költő az idézett versrészletben? Fogalmazza meg saját szavaival! (1 pont)

.....

C) „Arról tudósítasz, hogy ama [eddig nem ismert] útra vonatkozó gyakori eszmecserénk után, amely Európa és India közt kell, hogy létezzen [...], – ez az út véleményem szerint rövidebb, mint az, amit a hajósaitok [a nyugat-afrikai] Guinea partjai mellett hajózva, rendszerint követnek –, Őfelsége [a portugál király] még további felvilágosítást és személtetést óhajt, mégpedig azért, hogy hajói kipróbálják azt. Mindazt, amit tudok, megmutathatnám Őfelségének földgömbbel a kezemben és láthatóvá tehetném számára, milyen a világ; azonban a könnyebbség és a jobb érthetőség kedvéért ábrázoltam az említett útvonalat.” (*Toscanelli, korabeli tudós levele Fernando Martinez portugál paphoz*)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

e) Mely tudományág fejlődéséről tanúskodik a levél? Nevezze meg a tudományágat!
(0,5 pont)

.....

f) Kihasználta-e Portugália a levél írója által felvázolt lehetőséget? Válaszát indokolja!
(1 pont)

.....

g) Melyik században keletkezett mindhárom forrás? Adja meg a század sorszámát!
(0,5 pont)

.....

h) Mely szellemi irányzat ösztönözte az A) és a B) betűjelű forrásokban megjelenő újításokra a reneszánsz tudósokat és művészeket? Nevezze meg a szellemi irányzatot! (0,5 pont)

.....

5 pont	
--------	--

3. A feladat Magyarország középkori történetéhez kapcsolódik.

Oldja meg az Aranybullához kapcsolódó feladatokat a forrás és ismeretei segítségével!

„3. Semmiféle adót [...] nem fogunk szedetni a szerviensek birtokai után. Az egyházak népeitől sem fogunk semmiféle adót szedetni.

4. Ha valamely szerviens fiú nélkül hal meg, birtoka negyed részét leánya örökölje, a többiről úgy intézkedjék, ahogy akar. És ha váratlan halál folytán intézkedni nem tud, rokonai örököljék. És ha egyáltalán semmi nemzetsége sincs, a király fogja azokat birtokba venni. [...]

7. Ha pedig a király az országon kívül akar hadat vezetni, a szerviensek ne tartozzanak vele menni [...]. Ha azonban az ellenség részéről jön sereg az országra, mindnyájan menni tartoznak. [...]

16. Egész megyéket vagy bármiféle méltóságot örök tulajdonul vagy birtokképpen nem adományozunk. [...]

19. A várjobbágyokat a Szent Királytól rendelt szabadságban kell megtartani. [...]

23. Új pénzünk egy évig maradjon használatban, húsvétől húsvétig. És a dénárok olyanok legyenek, amilyenek Béla király idejében voltak. [...]

30. A nádor, a bán, a király és a királyné udvarbírái kivételével senki se viselhesen két méltóságot.” (Részletek az Aranybullából)

A következő kitalált esetek mindegyikének egy elemét tiltotta volna, egy elemét pedig előírta volna az Aranybulla. Állapítsa meg, hogy az Aranybulla melyik, a fentiekben idézett pontja tiltotta, és melyik írta elő az egyes esetekben leírtakat! Írja a vonatkozó pontok sorszámát a következő oldalon található táblázatba! (Elemenként 0,5 pont.)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Kitalált esetek	Aranybulla tiltja	Aranybulla előírja
a) Mikál ispán Erdély vajdája volt, amikor a király kinevezte tárnokmesternek is, hogy gondoskodjék az érmék ezüst-tartalmának állandóságáról.		
b) Sebe kénytelen volt unokahúgával osztozkodni elhunyt bátyja örökségén, ráadásul még a király is arra kényszerítette, hogy saját költségén vegyen részt a Kárpátokon túl Halics elleni hadjáratban.		
c) Kadosa Szabolcs várában teljesített katonai szolgálatot, és ragaszkodott hozzá, hogy kétkezi munkát azután se várjanak el tőle, miután a király a várat a vármegye összes várbirtokával Simon báznak adta.		

d) Fogalmazza meg, mely társadalmi folyamat fontos lépése volt a 3., 4. és 7. pontokba foglalt jogok biztosítása! (1 pont)

.....

4 pont	
--------	--

4. A feladat a katolikus megújulással kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

a) Rendelje a forrásokhoz a hozzájuk kapcsolódó intézkedést! Írja az intézkedés sorszámát a források utáni pontozott vonalakra! Egy intézkedéshez egy sorszámot rendeljen! Egy sorszám kimarad. (Elemenként 0,5 pont.)

Intézkedések:

1. a méltóságghalmozás tiltása
2. válasz a protestánsok egyik hittételére
3. papképző intézetek felállítása
4. a papok püspökök által történő ellenőrzése az egyházmegyében
5. protestáns nézetek terjedésének korlátozása

A) „A népi nyelven kiadott könyveket, melyek a katolikusok és korunk eretnekei között felmerülő vitákról értekeznek, nem szabad mindenütt megengedni. [...] Azokat a könyveket pedig, melyek a becsületes életről, az elmélkedésről [...] és más hasonló témákról írnak, ha a józan tanítást követik, nincs miért eltiltani.” (A tridenti / trienti zsinat határozata)

Intézkedés sorszáma:

B) „A szent zsinat elrendeli, hogy az egyes székesegyházak, érseki és egyéb nagyobb templomok a lehetőséghez és az egyházmegye kiterjedéséhez mérten, a templom közelében egy kollégiumban kötelesek eltartani, vallásosan oktatni és az egyházfegyelmi szabályokra nevelni bizonyos számú, a püspök által kiválasztandó gyermeket abból a városból és egyházmegyéből, vagy ha ez nem lehetséges, az egyháztartományból. [...] Így a kollégium Isten szolgáinak folyamatos nevelőintézete legyen. [...] Ha pedig valamely tartományban a templomok olyan szegények, hogy ilyen kollégium egyik mellett sem állítható fel [...] két püspökség karöltve állítson fel egy vagy több kollégiumot.” (A tridenti / trienti zsinat határozata)

Intézkedés sorszáma:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

C) „Továbbá, Krisztus, az Istenszülő Szűz és más szentek képmásai különösen a templomokban kell legyenek, és ezeket illő tiszteletben és tiszteletadásban kell részesítenünk, nem azért, mert azt hisszük, hogy valamilyen isteni erő van bennük, ami miatt tisztelni kell ezeket, vagy hogy valamit kérnünk kell ezektől, [...] hanem azért, mert az irántuk tanúsított tisztelet azokat az előképeket illeti, akiket ábrázolnak.” (A tridenti / trienti zsinat határozata)

Intézkedés sorszáma:

D) „[A püspök megbízottja megérkezett a faluba], mihelyt [a plébános] észrevette a jelenlétünket, mint egy őrjöngő disznó a fegyveréhez rohant, majd kardot és puskát ragadva elkezdett kiabálni és fenyegetőzni, ha ezt vagy azt tenni szándékoznánk. Figyelmeztettük, hogy higgadjon le, és nyissa ki nekünk a templomot [...]. Látva, hogy semmi eredményt nem érünk el nála, nehogy nagyobb botrány legyen, részegségében otthagytuk.” (Jelentés, 1560)

Intézkedés sorszáma:

b) Melyik művészeti stílus kibontakozása segítette elő a C) betűjelű forrásban leírtakat?
(0,5 pont)

.....

c) Mely problémával számol a zsinat a B) betűjelű forrás intézkedésével kapcsolatban?
Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát! (0,5 pont)

1. Az intézkedés a tanerő átképzésével járhatott.
2. Az intézkedés anyagi nehézségekkel járhatott.
3. Az intézkedés könyvek betiltásával is együtt járhatott.

d) Magyarázza meg, miért volt szükség a B) betűjelű forrásban bevezetett intézkedésre!
(1 pont)

.....

4 pont	
--------	--

5. A feladat a Rákóczi-szabadságharchoz kapcsolódik.

Oldja meg a feladatokat a Rákóczi-szabadságharc korából származó források és ismeretei segítségével!

A) „Régi dicső szabadságunknak és legfelső törvényes jussunknak erejével, és autoritásával [tekintélyével], mely mind isteni, mind emberi törvények szerint reánk [értsd: a magyar rendekre] szállott, [...] szabad akaratunkból Hazánkban interregnumot lenni vallunk, tudniillik: Országunkat király nélkül lenni jelentjük és hirdetjük.”

B) „Valamennyi Rákóczi-követőnek ugyancsak megbocsátó kegyelmet adunk jószágosan. [...] Amellett, hogy Magyarország és Erdély jogait, kiváltságait és szabadságjogait szentül és sértetlenül megtartjuk, semmiképpen sem engedjük meg azt, hogy e megbocsátó kegyelem ellenére új viszályokra és civódásokra adódjék ürügy.”

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

C) „És minthogy a császár ajánlatokat tett és kijelenti, hogy orvosolni akarja a nemzet panaszait, nem lenne helyénvaló királyt választani. Így tehát nem lehet jobbat cselekedni, mint a lengyelek hasonló esetekben kialakult szokásainak példáját követni. [...] [A rendek] kölcsönös esküvel szövetkeznek, vezért [fejedelmet] választanak, és annak vezetése alatt állítják helyre megsértett szabadságukat.”

a) Tegye időrendbe a forrásrészleteket! Írja a forrásrészletek betűjeleit a pontozott vonalakra! A legkorábbi forrásrészlettel kezdje! (1 pont)

.....

Állapítsa meg, mely idézett forrásrészletekre igazak az állítások! Tegyen X jelet a táblázat megfelelő mezőibe! Egy sorba csak egy X jelet írjon! (Elemenként 0,5 pont.)

Állítások	A) és B)	A) és C)	B) és C)	mind-három	egyik sem
b) A Habsburgokat magyar királyoknak tekinti.					
c) Megjelenik benne a magyar rendek szabad királyválasztó joga.					
d) Magyarországot rendi monarchiának tekinti.					
e) Egy kuruc országgyűlés döntését tartalmazza.					

f) A Rákóczi-szabadságharc eredményeképpen Magyarország közjogi helyzetét mind a magyar rendek, mind az uralkodó szempontjából elfogadható módon rendezték. Fogalmazza meg, miért volt közjogi szempontból elfogadható ez a két fél számára! (Elemenként 0,5 pont.)

A magyar rendek számára:

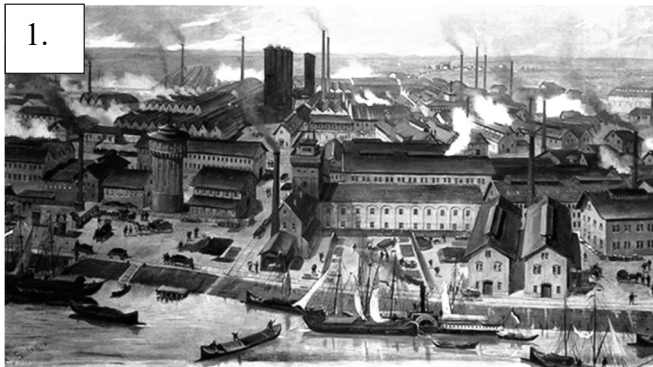
Az uralkodó számára:

4 pont	
--------	--

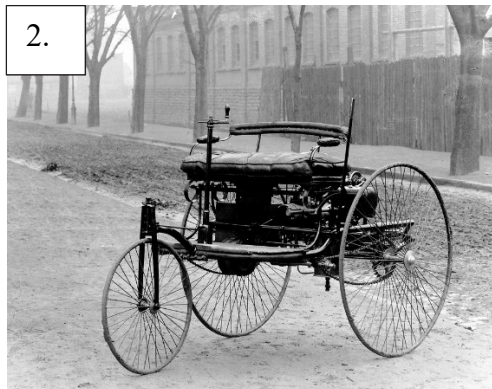
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

6. A feladat a második ipari forradalomhoz kapcsolódik.

Rendelje az egyes képeket az állításokhoz aszerint, hogy melyik kép igazolja közvetlenül az adott állítást! Írja a kép sorszámát a táblázat megfelelő mezőjébe! Egy mezőbe egy sorszámot írjon! Egy sorszámot többször is felhasználhat. (Elemenként 0,5 pont.)

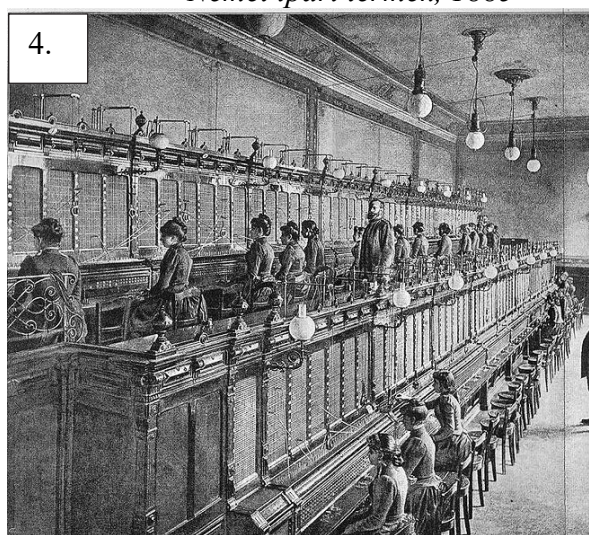
Német gyár, 1881

Német ipari termék, 1885

USS Texas, 1912-ben vízre bocsátott amerikai hajó

Telefonközpont, 1893

Állítás: A második ipari forradalom során...	Sorszám
a) a vízi közlekedés az áruszállítás terén továbbra is megőrizte jelentőségét.	
b) a fejlesztéseket a hadiparban is alkalmazták.	
c) a személyszállítás egy új módja is megjelent.	
d) jelentős társadalmi változások indultak meg.	
e) az elektromosságot a szolgáltatásokban is kezdték alkalmazni.	
f) a gyors fejlődésnek jelentős légszennyezés és a lakosság életkörülményeinek romlása is volt az ára.	
g) az igavonó állatok jelentősége tovább csökkent.	
h) az ipari üzemméretek hatalmasra növekedtek.	

4 pont

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**7. A feladat a reformkori Magyarországgal kapcsolatos.
Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!**
A)

Kaján Tibor karikatúrája

a) Sorolja fel Széchenyi négy olyan gyakorlati tevékenységét, amelyet a karikatúra ábrázol! (Elemenként 0,5 pont.)

.....

.....

B) „Állítsanak fel olyan intézetet, amely által a kereskedés és ezáltal a hazai munkásság számára jelentékeny tőkeösszeg szereztessék, mely egyedül a kereskedelemre fordítsa, hazánkban a pénzforgását sokszorozza, [...] az elvállalt tartozások teljesítését megkönnyítse.” (Ullmann Mór vállalkozó indítványa, 1830)

b) A B) betűjelű forrás rávilágít egy olyan problémára, amely Széchenyi vállalkozásait is megnehezítette. Fogalmazza meg egy mondatban, mi volt ez a probléma! (1 pont)

.....

3 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**8. A feladat az első világháborút lezáró békerendszerhez kapcsolódik.
Oldja meg a feladatokat a térképvázlat és ismeretei segítségével!**

Döntse el, melyik országra igazak az állítások! Írja a táblázatba a megfelelő ország térképvázlaton jelölt sorszámát! Egyes sorszámokat többször is felhasználhat, egy sorszám kimarad. (Elemenként 0,5 pont.)

Közép-Európa az első világháború után

Állítások	Ország sorszáma
a) Területén a világháború előtt három nagyhatalom osztozott.	
b) Kizárólag az egykori Osztrák–Magyar Monarchia területéből alakult.	
c) Területén történt a világháború ki-robbanásához vezető erőszakcselek-mény.	
d) A világháborúban vele szemben álló és vele szövetséges nagyhatalom területéből is részesült.	
e) Csak később lépett be a világ-háborúba, szembefordulva korábbi szövetségeseivel.	
f) A világháború után felvett neve arra utal, hogy három rokon nyelvű nép államként alakult.	

g) Fogalmazza meg röviden, melyik volt az a Wilson amerikai elnök által javasolt elv, amelyet sokszor nem tartottak be a térségbeli államok határainak meghúzásakor! (1 pont)

.....

4 pont	
--------	--

9. A feladat a Horthy-korszakkal kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat a parasztságra vonatkozó forrásrészletek és ismeretei segítségével!

A) „Az 1920-as választásokon a földreform követelésével fellépő Kisgazdapárt szerezte meg a mandátumok többségét, de amint a régi osztályrend helyreállt, a nagytőkés-nagybirtokos körök visszaszorították őket.”

B) „A birtokos parasztság politikai szervezete, a Kisgazdapárt hamarosan nagybirtokos vezetés alá került, majd az Egységes Párt [kormánypárt] megalakulásával [saját] szervezetei is felszámolódtak [...]. [A miniszterelnök] a választásokon kibuktatta a parlamentből a »csizmás« [értsd: paraszti származású] képviselőket, az [1920-as] évtized végére mindössze 12-en maradtak.”

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

C) „Az [...**d**]...-ban/-ben kiobbant világméretű [...] válság Magyarországon mindenekelőtt a mezőgazdaságban éreztette a hatását, elmélyítette és újakkal tetézte belső nehézségeit. [...] [A következő évben] rossz termés volt, ennek ellenére a gabona-félék ára nagymértékben esett. [...] Az agrárválság nemhogy enyhült volna, hanem újabb pusztító szakaszához érkezett.”

D) „[A válság] jelentős változásokat hozott az SZDP [Szociáldemokrata Párt] agrárpolitikájában is. A párt az ellenforradalmi rendszer idején először hivatalos agrárprogramot dolgozott ki. [...] A program megjelenése, a párt vidéki tevékenységének kiszélesedése ismét komolyan hatott a kisgazda mozgalomra.”

(Történelmi tanulmány az 1930-ban újjáalakuló Független Kisgazdapárt programjáról, 1967)

a) Melyik állítás igaz az A) betűjelű forrásrészletben szereplő követeléssel kapcsolatban? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát! (0,5 pont)

1. Végül nem került sor földreformra a választásokat követően.
2. A bevezetett földreform nem változtatott érdemben a nagybirtokok túlsúlyán.
3. A földreform során szétesztett földeket a nagybirtokosok erőszakkal visszavették.

b) Melyik eseményre utal a B) betűjelű forrásrészlet? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát! (0,5 pont)

1. A Kisgazdapárt felett a miniszterelnök vette át az irányítást.
2. A Kisgazdapárt ellenzékbe szorult.
3. A Kisgazdapárt parlamenten kívüli párttá vált.

c) Nevezze meg a B) betűjelű forrásrészletben említett miniszterelnököt! Keresztnevet is írjon! (0,5 pont)

.....

d) Adja meg a C) betűjelű forrásrészletből kihagyott, d) betűvel jelölt évszámot! (0,5 pont)

.....

e) Magyarázza meg a C) betűjelű forrásrészletben aláhúzással jelölt ellentmondás okát! (1 pont)

.....

f) Magyarázza meg, miért siettették a D) betűjelű forrásrészletben leírtak a kisgazda mozgalom újbóli párttá szerveződését! (1 pont)

.....

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

10. A feladat a hidegháború időszakával kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat a szovjet propagandaplakát és ismeretei segítségével!

„Ott csak a gazdag emberek élvezik a jólétet, mi viszont jólétet kínálunk mindenkinek.” Szovjet plakát, 1957. A doboz és a palackok angol nyelvű felirata magyarul: „tej”.

a) Melyik két – a marxista ideológia által szembeállított – korabeli társadalmi osztályt jelenítik meg a plakát alakjai? (Elemenként 0,5 pont.)

1. A férfi alakja:

2. A nő és a gyermek alakja:

b) A nyugati társadalmak melyik – a marxista ideológia által hangoztatott – általános vonását ítéli el a plakát? Fogalmazza meg egy kifejezéssel! (1 pont)

.....

c) Magyarázza meg, miért hamis a plakátnak a szovjet társadalomra utaló üzenete! (1 pont)

.....

3 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

11. A feladat az 1956-os forradalommal kapcsolatos. (komplex tesztfeladat)
Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

A)

Amerikai karikatúra az 1956-os forradalomról, 1956 ősze

B)

„Vajon mindig elég lesz a nyomás?”
A karikatúra német felirata magyarul:
Lengyelország, Magyarország. Svájci karikatúra, 1956. november 7.

a) Hogyan viszonyul az A) betűjelű karikatúra a magyar forradalomhoz? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát! (0,5 pont)

1. A karikatúra semleges viszonyul a forradalomhoz.
2. A karikatúra elítéli a forradalmat.
3. A karikatúra áldozatként ábrázolja a magyar forradalmárokat.

b) Azonosítsa, mely országokat jelképezik az A) betűjelű karikatúrán az alakok! Írja az ország nevét a megfelelő helyre! (Elemenként 0,5 pont.)

álló alak: fekvő alak:

c) Az A) betűjelű karikatúrához a szerző mellékelte egy feliratot. Állapítsa meg, hogyan fejeződik be a felirat! Karikázza be az egyetlen megfelelő befejezés sorszámát! (0,5 pont)

„Szívesen visszaállítom a békét...

1. a Távol-Keleten is!”
2. Kubában is!”
3. a Közel-Keleten is!”

d) Magyarázza meg, miért szerepel együtt Lengyelország és Magyarország neve a B) betűjelű karikatúrán! (1 pont)

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

e) Magyarázza meg, a tűzoltóként ábrázolt alakok mely félelmére utal a B) betűjelű karikatúra! (1 pont)

.....

**C) „Év eleji pesti átok: Támogasson téged az ENSZ! Legyen barátod a nagy SZU.”
(Korabeli vicc)**

f) Magyarázza meg, mire utal a C) betűjelű forrás első mondata! Karikázza be az egyetlen helyes magyarázat sorszámát! (0,5 pont)

1. Az ENSZ támogatása nélkül sikerült hosszú távon semleges országgá tenni Magyarországot.
2. Az ENSZ Biztonsági Tanácsa gyors döntéshozattal felhatalmazta a Szovjetuniót a beavatkozásra.
3. Az ENSZ nem volt képes megakadályozni a szovjet beavatkozást.

g) Magyarázza meg, mire utal a C) betűjelű forrás második mondata! Karikázza be az egyetlen helyes magyarázat sorszámát! (0,5 pont)

1. A Szovjetunió leverte a magyar forradalmat.
2. A Szovjetunió gazdasági segítséget nyújtott Magyarországnak.
3. A szovjet rendszer jelentette a példát Magyarország számára.

D) „Dolgozzatok, dolgozzatok, mert végem van, családos ember vagyok és hazaárulásból tengetem életem. Most vagyok először miniszter[elnök], hagyjatok lennem továbbra is. Tekintsétek a 20 szovjet hadosztályt és becstelenségben megőszült fejemet. Ha nem dolgoztok, az oroszok még majd kimennek, s akkor mi lesz velem. Számítok rátok, támogassatok. Vegyétek fel a munkát és dolgozzatok.” (Vicc a forradalom leverése utáni időszakból)

h) Nevezze meg azt a magyar politikust, akit kigúnyol a D) betűjelű forrásban idézett vicc! Utónevét is írjon! (0,5 pont)

.....

i) A forradalom leverését követő társadalmi ellenállás mely formájára utal a D) betűjelű forrás? (0,5 pont)

.....

j) Miért tartották hazaárulónak a D) betűjelű vicc által kigúnyolt politikust? Magyarázza meg az idézett forrás alapján! (1 pont)

.....

k) Fogalmazzon meg egy olyan politikai eszközt, amellyel a forradalmat követő társadalmi ellenállást felszámolták! (1 pont)

.....

8 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

12. A feladat a háztartás pénzügyeihez kapcsolódik.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

A) „A lakosság nagy része még mindig otthon, befőttesüvegben dugdossa a megtakarítását.” (Sajtócikk, 2021)

B) „Aki minél kisebb kockázattal minél magasabb hozamot szeretne elérni, annak ajánlott a lakossági állampapír. [...] A nagyobb kockázatú termékeknél most a pénzbőség hajtja a részvénypiacokat, a válságot a részvénypiacok jól átvészelték, és újra megtalálták az árupiaci termékeket is. A hitelfelvételben is érdemes gondolkodni magasabb pénzromlás idején.” (Sajtócikk, 2021)

a) Fogalmazza meg egy előnyét az A) forrásban leírt pénzkezelési megoldásnak!

.....

b) Fogalmazza meg egy lehetséges hátrányát az A) betűjelű forrásban leírt pénzkezelési megoldásnak!

.....

A következő leírás egy kitalált befektetési helyzetről szól.

Henriettnek néhány millió forintos megtakarítása van, de nem szeretné egyszerűen a folyószámláján hagyni. Családja és munkája nagyon lefoglalja, így nincs ideje és energiája sokat foglalkozni a befektetésével, viszont biztonságban szeretné tudni a pénzét. Döntése azért sem egyszerű, mert néhány éven belül szeretné felújítani lakását.

c) A B) betűjelű forrásban szereplő befektetési lehetőségek közül melyik a legmegfelelőbb Henriett számára?

.....

d) Magyarázza meg a B) betűjelű forrás aláhúzással jelölt mondatában megfogalmazott javaslatot!

.....

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

A feladatlapon szereplő források (kép, adatsor, térkép) leköhelyei:

1. <https://mek.oszk.hu/03600/03629/03629.htm#118>
<http://www.ponticulus.hu/rovatok/megsapottak/timaiosz.html>
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Escola_de_Atenas.jpg
2. https://en.wikipedia.org/wiki/Johannes_Gutenberg
Mátyás és a humanizmus. Szerk.: Csukovits Enikő. (Nemzet és Emlékezet) Osiris, Budapest, 2008.
<https://dizionario.zanichelli.it/storiadigitale/media/docs/0151.pdf>
3. Bolla Ilona, Rottler Ferenc (szerk.): Szemelvények az 1526 előtti magyar történelem forrásaiból. Budapest, Tankönyvkiadó, 1988.
4. Szántó Konrád: A katolikus egyház története III.
<https://www.uni-miskolc.hu/~egyhtort/cikkek/TOTHKRI.HTM>
5. Boronkai–Gianone–Kormos–Kovács–Simonkay–Tamásiné: Történelem 10. IT-142
6. https://en.wikipedia.org/wiki/Second_Industrial_Revolution#/media/File:BASF_Werk_Ludwigshafen_1881.JPG
https://en.wikipedia.org/wiki/Second_Industrial_Revolution#/media/File:1885Benz.jpg
https://en.wikipedia.org/wiki/Dreadnought#/media/File:USS_Texas_BB-35.jpg
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Telephone_Exchange_1892.jpg
7. Kaján Tibor karikatúrája: <https://kepiras.com/2021/04/kajan-tibor-portrei/>
- Horváth Attila: Széchenyi István részvénytársaság-alapításai http://real.mtak.hu/35027/7/Szechenyi_Istvan.pdf
9. Vida István: A Független Kisgazda Párt 1930. évi békési programja (1930. okt. 12.) Történelmi Szemle, 1967.
https://tti.abtk.hu/images/kiadvanyok/folyoiratok/tsz/tsz1967_1/vida.pdf
10. Viktor Ivanovics Govorkov plakátja. <https://www.rbth.com/history/329103-15-soviet-anti-american-posters>
11. <https://paper.sc/doc/583a3f184868981421bb7113/>
<https://archivnet.hu/az-1956-os-forradalom-a-nyugatnem-et-szatirikus-lapokban>
<https://paper.sc/doc/583a3f184868981421bb7113/>
Bernhard Merz rajza. Nebelspalter, 82. évf. 45. sz. (1956. november 7.) 21.
Alexander M. Kaiser (álnevén: A. M. Cay) rajza. Nebelspalter, 82. évf. 50. sz. (1956. december 12.)
https://archivnet.hu/hetkoznapok/szovjet_milicia_magyar_malicia.html?page=1&oldal=2
12. <https://24.hu/belfold/2021/08/16/hogyan-mentsuk-meg-a-vagyonunkat-nagyobb-inflacio-idejen-x/>
<https://infostart.hu/gazdasag/2021/09/15/befektetesi-es-hitelfelveteli-tanacsok-inflacio-idejere>

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

		pontszám	
		maximális	elért
I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok	1. feladat	3	
	2. feladat	5	
	3. feladat	4	
	4. feladat	4	
	5. feladat	4	
	6. feladat	4	
	7. feladat	3	
	8. feladat	4	
	9. feladat	4	
	10. feladat	3	
	11. feladat	8	
	12. feladat	4	
	Összesen		50
I. Elért pontszám egész számra kerekítve			

_____ dátum

_____ javító tanár

	pontszáma egész számra kerekítve	
	elért	programba beírt
I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok		

_____ dátum

_____ dátum

_____ javító tanár

_____ jegyző

Megjegyzések:

- Ha a vizsgázó a II. írásbeli összetevő megoldását elkezdte, akkor ez a táblázat és az aláírási rész üresen marad!
- Ha a vizsga az I. összetevő teljesítése közben megszakad, illetve nem folytatódik a II. összetevővel, akkor ez a táblázat és az aláírási rész kitöltendő!

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2022. május 4.

TÖRTÉNELEM

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

minden vizsgázó számára

2022. május 4. 9:00

II.

Időtartam: 140 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló kipontozott helyet!**

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásához tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlap utasításait!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!
- A feladatok megoldásához használhatja a megengedett segédeszközöket: a középiskolai történelmi atlasz térképeit és a helyesírási szótárt.

Javaslatok a szöveges, kifejtendő feladatok kidolgozásához:

1. Helyezze el időben és térben a feladatban megjelölt problémát!
2. Használja fel a feladat megértéséhez a forrásokat, illetve a középiskolai történelmi atlaszt!
3. Gyűjtse össze azokat az általános fogalmakat (pl. fejlődés, változás, termelés), illetve az adott korszakhoz kapcsolódó fogalmakat (pl. várjobbágy, céh, személyi kultusz), melyekkel az adott probléma bemutatható!
4. Építse be fogalmazásába a forrásokból megszerzhető információkat, következtetéseket!
5. Tárja fel a probléma előzményeit, okait, következményeit!
6. Építse be mondanivalójába önálló ismereteit, nézőpontját, véleményét!
7. Ha szükséges, készítsen vázlatot, illetve pizkozatot!
8. Ügyeljen arra, hogy mondatai világosak legyenek!
9. Szerkessze meg szövegét, és figyeljen a helyesíráásra is!

Tájékoztatásul:

Az esszék javításának szempontjai:

- a feladat megértése,
- megfelelés a tartalmi követelményeknek,
- a válasz megszerkesztettsége, logikussága, nyelvhelyessége és helyesírása.

Eredményes munkát kívánunk!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Olvassa el figyelmesen!

A következő feladatok közül összesen **hármat** kell kidolgoznia.

Az alábbi szabályok alapján kell választania:

Kidolgozandó:

- egy**, az egyetemes történelemre vonatkozó **rövid** feladat,
- egy**, a magyar történelemre vonatkozó **hosszú** feladat,
- egy** komplex feladat.

A rövid egyetemes és a hosszú magyar feladat **más korszakra** – az egyik az 1849-ig tartó, a másik az 1849 utáni korszakra – vonatkozzon! (A táblázatban a korszakokat kettős vonal választja el.)

Tanulmányozza figyelmesen a feladatokat!

	Korszak	Sorszám	Feladat	A feladat típusa
Egyetemes történelem	1849-ig	13.	Amerika gyarmatosítása	rövid
	1849 után	14.	A hitleri Németország	rövid
Magyar történelem	1849-ig	15.	Mária Terézia és II. József	hosszú
	1849 után	16.	A Rákosi-korszak gazdaságpolitikája	hosszú
Komplex	—	17.	Magyarország lehetőségei az Oszmán Birodalom feltartóztatására	korszakokon átívelő
	—	18.	Németország helyzete és céljai a világháborúk kitörésekor	összehasonlító

A feladatok tanulmányozása után **karikázza be a választott feladatok sorszámát!**

A következő táblázatban feltüntettük a négy választási lehetőséget. **Jelölje X-szel a választását a megfelelő sorban! Csak az egyik lehetőséget jelölje!**

A választott feladatok sorszáma	Választásának jelölése X jellel
13., 16. és 17.	
13., 16. és 18.	
14., 15. és 17.	
14., 15. és 18.	

A feladatok közül **csak a választott hármat dolgozza ki!** Válaszait az azonos típusú feladatokat követő pontozott vonalakra írja!

A válaszok elkészítése során **fogalmazvány** (piszkozat) készíthető.

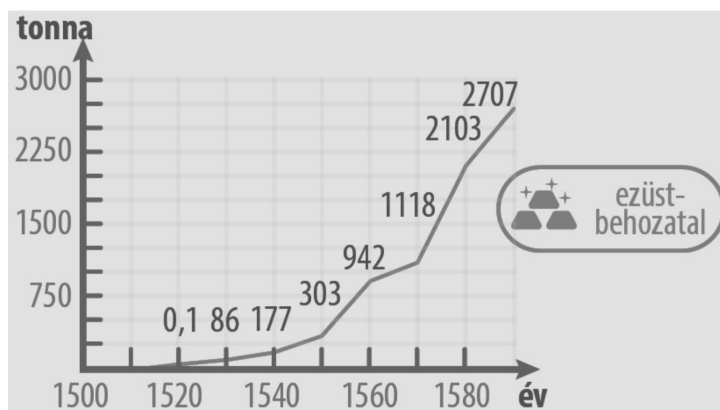
A feladatok után az értékelési szempontok szerepelnek, az elért pontszámokat a javító tanár állapítja meg.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

13. A feladat a nagy földrajzi felfedezések korához kapcsolódik. (rövid)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével Amerika 16. századi gyarmatosításának gazdasági jellemzőit és az európai gazdaságra gyakorolt hatásait!

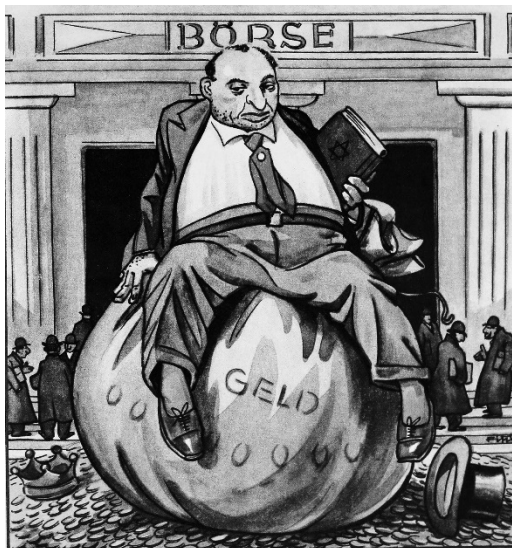
„Elrendeljük és megparancsoljuk, hogy mostantól fogva sem háború, sem más okra hivatkozva, legyen akár lázadás címén, sem váltságdíj gyanánt vagy más módon nem lehet egy indiánt rabszolgává tenni, és azt akarjuk, hogy bánjanak velük úgy, mint [...] koronánk vazallusaival [érts: alattvalóival], minthogy ők valóban azok.” (Spanyol törvények, 1542)

Az európai ezüstbehozatal alakulása a 16. században

14. A feladat a hitleri Németországgal kapcsolatos. (rövid)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével a náci német politika legfontosabb zsidóellenes elemeit a második világháború előtti időszakban! Válaszában térjen ki a kérdés ideológiai hátterére is!

„A zsidók istene a pénz” (Egy német mesekönyv illusztrációja, 1938. A képen látható feliratok jelentése magyarul: börse: tőzsde, geld: pénz.)

„Nem volt olyan zsidó lakás, amit fel ne dúltak volna, üzlet, amit ki ne raboltak volna, zsinagóga, amit fel ne gyújtottak volna. Nem telt 24 órába, és az ordító tömeg milliós nemzeti vagyont rombolt szét. [...] A megrémített emberek hajszolt vad módjára menekültek az utcákon. [...] A rendőrség és a tűzoltóság szigorú utasítást kapott, hogy csak akkor lépjen közbe, ha a zsidók árja szomszédsága kerül veszélybe.” (Gisevius német politikus visszaemlékezése a „kristályéjszakára” 1946-ban kiadott önéletrajzi művében)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

15. A feladat Magyarország 18. századi történelméhez kapcsolódik. (hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével Mária Terézia és II. József felvilágosult és központosító intézkedéseit és azok célját! Tárja fel, hogy a két uralkodó intézkedései miben feleltek meg, illetve hatalomgyakorlásuk módja miben mondott ellent a felvilágosodás elveinek!

„Az alattvalók [a jobbágyok] a szabályozásban foglalt szolgáltatásoknál nagyobbakra már csak azért sem kényszeríthetők, mert a szolgáltatások és kötelezettségek ily módon létrejövő egyenlőtlensége könnyen okot és alkalmat adna új mozgalmakra és nyugtalankodásokra.”
(Az úrbéri rendelet, 1767)

„A jobbágyság állapotját annyiban amennyiben a parasztok ennél fogva eddig elé örökös kötelesség alá vettette és a földhöz köttetve voltak, jövőre teljességgel eltöröljük és azt akarjuk, hogy ebben az értelemben a jobbágy nevezettel tovább ne éljenek.” (A jobbágyrendelet, 1785)

„Kívánatos volna ugyan, hogy a falusi fiatalság nyári és téli időben egyaránt mindaddig köteleztessék az előadások hallgatására, míg a mezei munkák végzésére alkalmas kort el nem érte, ezt azonban csak nagyon kevesektől lehet elvárni.” (A Ratio Educationis, 1777)

Magyarország és kapcsolt részeinek közigazgatási beosztása II. József idején

„Nincsen tehát más nyelv a német nyelven kívül, amelyet a deák [latin] helyett az ország dolgainak folytatására lehessen választani, amellyel tudniillik az egész monarchia mind a hadi, mind pedig a polgári dolgokban él.” (A nyelvrendelet, 1784)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

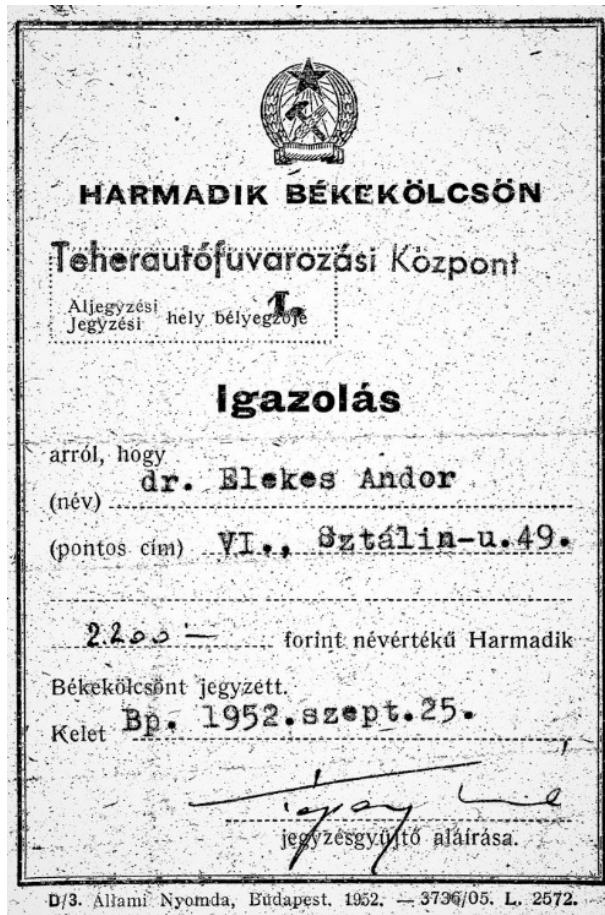
16. A feladat a Rákosi-korszakhoz kapcsolódik. (hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével a Rákosi-korszak gazdaságpolitikáját és annak következményeit!

„A diósgyőri nagyolvasztómű csütörtökön 126 százalékos kiváló eredményt ért el. A II-es kohó kollektívája 127 százalékos eredménnyel megelőzte a 125 százalékos eredményt elért I-es kohó brigádjait. [...] Az ózdi nagyolvasztómű 103,7 százalékra teljesítette a csütörtöki [előirányzatot] [...]. A II-es kohó 105,9 százalékos eredményt ért el, de a többi kohó is 100 százalék fölött termelt. A diósgyőri Martin 122,3 százalékos eredményt ért el. Ezzel május 1-től több mint 1400 tonna acélt termeltek [az előirányzatot] [...] felül.” (Jelentés a kohó- és Martin-művek eredményeiről, Szabad Nép, 1952)

„Disznót vágok, juhot vágok feketén
a reményem csak Trumanba vetem én
Bár a Francot* és Titot is szeretem
Kulák vagyok, komámuram tehetem!” (Propagandavers az 1950-es évekből)

*spanyol jobboldali diktátor

Hivatalos dokumentum, 1952

A foglalkoztatási szerkezet Magyarországon 1949-ben és 1960-ban (%)		
	1949	1960
Mezőgazdaság	53,8	38,5
Ipar	21,6	34,0
Szolgáltatás	24,6	27,5

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok		Elér- hető	Elért
		pont	
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T1	2	
	T2	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
	K3	2	
Ismeretszerzés, a források használata	F1	3	
	F2	3	
	F3	3	
	F4	3	
Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás	E1	3	
	E2	3	
	E3	3	
	E4	3	
Összpontszám		36	
		Osztószám 2	
Vizsgapont		18	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

17. A feladat Magyarország 14–16. századi történelmével kapcsolatos. (komplex korszakokon átívelő)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével Magyarország lehetőségeit és ezek változásait az Oszmán Birodalom feltartóztatására Luxemburgi Zsigmond korától az ország három részre szakadásáig a megadott szempontok szerint:

- a támadó hadjáratok szerepe,
- Zsigmond török elleni védekezést segítő intézkedései,
- Hunyadi Mátyás törökellenes politikája,
- a katonai szervezet változásai,
- az erőviszonyok eltolódása,
- a magyar uralkodók szövetségi politikája,
- a védekezés nehézségei a mohácsi csata után
- a Habsburgok törökellenes politikája!

Ne a hadi események történetéről írjon! Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

„Országunk valamennyi bárója és birtokos nemes helyzetének és vagyoni lehetőségének mértéke szerint, vagyis minden húsz jobbágyából egy lovas íjászt hadba vonulók módjára felszerelni és legalább a pogányok elleni mostani háború tartamára a hadba magával vinni és a seregbe vezetni [köteles].” (A temesvári országgyűlés határozata, 1397)

Ütközőterületek a 15. században

A Magyar Királyság és az Oszmán Birodalom 16. század eleji becsült erőviszonyai		
	Magyar Királyság	Oszmán Birodalom
Terület (km²)	325 000	1 500 000
Lakosság (millió fő)	3,5	12,5
Bevétel (ezer aranyforint)	250	4000
Hadsereg létszáma (ezer fő)	40	150

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

„Ha országát valami baj érné, Ferdinándé is veszélybe jut, kérje tehát a császárt, vessen véget a hadakozásnak a keresztény országok között, és fordítsák fegyvereiket a közös ellenség, a török ellen.”
(II. Lajos 1526. július 15-én kelt levele Habsburg Ferdinándnak, aki V. Károlynak küldte azt tovább.)

„[Megértettük, hogy] Magyarország veszélyben forog [...], de a dolgok úgy állnak Franciaországban, Itáliában és az egész keresztény világban, hogy magyarországi sógorunkat nem tudjuk úgy segíteni, ahogy szeretnénk.” (V. Károly válasza Ferdinándnak, 1526. július 27.)

„Az erdélyinek felesége [Szapolyai János felesége, Izabella], ki Budán volt, igen sok ajándékkal és néhány béggel [értsd: magyar nemessel] együtt kiküldte fiát az uralkodóhoz. Az iszlám padisahja [a török uralkodó] illő tisztelettel fogadta [őt és a] [...] a várbeli bégeket is [...]. János bégjeihez szólva, ezt mondta nekik: »Bécs királya, Ferdinánd nem engedi nektek, hogy bírjátok Budát, minduntalan háborgat benneteket; ennél fogva célszerűbb lesz, ha Erdély országát és a hozzá tartozó részeket adom nektek s oda mentek és ott éltek.«” (Lütfi pasa egykorú történelmi művéből)

18. A feladat a világháborúk korával kapcsolatos. (komplex összehasonlító)

Vesse össze a források és ismeretei segítségével Németország helyzetét és céljait az első és második világháború kitörése idején! Válaszát a következő szempontok alapján fejtsse ki:

- politikai berendezkedésének fő jellemzői,
- a terjeszkedés ideológiája,
- háborús tervek és bevalásuk,
- szövetségesi és a köztük lévő kapcsolatok jellemzői,
- gazdasági erőforrásai,
- szerepe a háború kirobbanásában!

Ne eseménytörténetet írjon! Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

„A császár a birodalom képviselője nemzetközi kapcsolatokban, hadat és békét köt a birodalom nevében, szövetséget és más szerződéseket köt külhatalmakkal, követeket akkreditál és fogad. A birodalom nevében való hadüzenethez a Szövetségi Tanács [felsőház] beleegyezésére van szükség, hacsak nem történt támadás a szövetség területe vagy partvidéke ellen.” (A Német Birodalom alkotmányából, 1871)

„A legjobb alkotmány és államforma az, amelyik a legtermészetesebb biztonsággal juttatja vezető pozícióba a népközösség legtehetségesebb fiait. A népi államban nem lesz többségi döntés, csak felelős személyek lesznek, és a tanács szó újra visszanyeri eredeti jelentését. Minden államférfinak tanácsadók állnak rendelkezésre, a döntés azonban egy személyt illet.” (Hitler: Mein Kampf [Harcom], 1925)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Korszakokon átívelő komplex feladat			
Szempontok		Elérhető	Elért
		pont	
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T1	2	
	T2	2	
	T3	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
	K3	2	
Ismeretszerzés, a források használata	F1	3	
	F2	3	
	F3	3	
	F4	3	
	F5	3	
Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és probléma-központú gondolkodás	E1	3	
	E2	3	
	E3	3	
	E4	3	
	E5	3	
Összpontszám		44	
		Osztószám 2	
Vizsgapont		22	

Összehasonlító komplex feladat			
Szempontok		Elérhető	Elért
		pont	
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T1	2	
	T2	2	
	T3	2	
	T4	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
	K3	2	
Ismeretszerzés, a források használata	F1	4	
	F2	4	
	F3	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és probléma-központú gondolkodás	E1	4	
	E2	4	
	E3	4	
	E4	4	
Összpontszám		44	
		Osztószám 2	
Vizsgapont		22	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

A feladatlapon szereplő források (szöveg, kép, táblázat, grafikon) lelőhelyei:

13. <https://faculty.chass.ncsu.edu/slatta/hi216/documents/newlaws.htm>
https://www.nkp.hu/tankonyv/tortenelem_10_nat2020/lecke_01_002
14. Hans Bernd Gisevius: *Bis zum bitteren Ende*. Idézi: Hosszú Gyula: *A század fele (1914–1945)*. Bp. 1996.
Ernst Hiemer: *Der Giftpilz* című könyvének illusztrációja, a kép szerzője: Philipp Rupprecht. 1938.
<https://www.newstatesman.com/culture/2019/04/jews-and-the-money-myth>
15. Boronkai–Gianone–Kormos–Kovács–Tamásiné: *Történelem 10*. Szent István Társulat, Budapest, 2021.
<https://www.timetoast.com/timelines/ii-jozsef-uralkodasa>
16. https://www.nkp.hu/tankonyv/tortenelem_12/lecke_02_012
https://hu.wikipedia.org/wiki/B%C3%A9kek%C3%B6lcs%C3%B6n#/media/F%C3%A1jl:Harmadik_B%C3%A9kek%C3%B6lcs%C3%B6n_jegyz%C3%A9si_igazol%C3%A1sa.tif
Földesi Margit–Szerencsés Károly: *A rebellis tartomány*. Magyar Könyvklub–Helikon Kiadó, Budapest, 1998.
Kovács Zoltán: *Néesség- és településföldrajz*. ELTE Eötvös Kiadó Kft. 2013.
17. <http://epa.oszk.hu/00000/00018/00010/pdf/vita.pdf>
Boronkai–Gianone–Kormos–Kovács–Tamásiné: *Történelem 9*. Szent István Társulat, Budapest, 2021.
<https://mek.oszk.hu/01800/01885/html/index1.html>
Kosáry Domokos: *Magyar külpolitika Mohács előtt*, Magvető, Bp., 1978 pp. 167–168.
<https://www.origo.hu/tudomany/20190518-tavol-maradt-a-mohacsi-csatatol-ezert-kettos-a-megitelese-i-janos-magyar-kiralynak.html>
Boronkai–Gianone–Kormos–Kovács–Tamásiné: *Történelem 10*. Szent István Társulat, Budapest, 2021.
18. Száray Miklós: *Történelem 11*.
Hitler: *Harc*, Centrum Kiadóvállalat, 1941 p. 235
https://digitori.blog.hu/2021/03/07/forrasok_a_gyarmatositas_uj_korszaka_11_1
Száray Miklós: *Történelem 11*.
<https://sourcebooks.fordham.edu/mod/indrevtabs1.asp>
Száray Miklós: *Történelem IV.*, Forrásközpontú sorozat, Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 2005.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

		pontszám	
		maximális	elért
I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok	Összesen	50	
	I. Elért pontszám egész számra kerekítve		
II. Szöveges (kifejtendő) feladatok	13. feladat	10	
	14. feladat	10	
	15. feladat	18	
	16. feladat	18	
	17. feladat	22	
	18. feladat	22	
	Összesen	50	
	II. Elért pontszám egész számra kerekítve		
I. + II. Az írásbeli vizsgarész pontszáma		100	

_____ dátum

_____ javító tanár

	pontszáma egész számra kerekítve	
	elért	programba beírt
I. Egyszerű, rövid feladatok		
II. Szöveges kifejtendő feladatok		

_____ dátum

_____ dátum

_____ javító tanár

_____ jegyző